

ارتباط سبک رفتار خانوادگی با رفتارهای پرخطر: با در نظر گرفتن نقش میانجی عاطفه منفی و دشواری در تنظیم هیجان

مقدمه: رفتار پرخطر، به مجموعه‌ای از رفتارها اطلاق می‌شود که سلامت روان و جسم افراد را به خطر می‌اندازد. شیوع این‌گونه رفتارها در دانشجویان ایرانی افزایش پیدا کرده است که آسیبهای جبران‌ناپذیری را به دنبال دارد. هدف اصلی این پژوهش بررسی ارتباط سبک رفتار خانوادگی و رفتارهای پرخطر از طریق میانجیگری عاطفه منفی و دشواری در تنظیم هیجان است. روش: این پژوهش یک مطالعه توصیفی-همبستگی بود. شرکت‌کنندگان شامل ۳۶۶ نفر از دانشجویان دانشگاههای تهران بودند که به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های سبک خانوادگی، عاطفه منفی و مثبت، دشواری در تنظیم هیجان و رفتار پرخطر پاسخ دادند. از ضریب همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری به وسیله نرم‌افزار SPSS-۲۲ و Amos-۲۱ برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: بین سبک رفتار خانوادگی، دشواری در تنظیم هیجان و رفتارهای پرخطر ارتباط معنادار وجود دارد. هم‌چنین، این مدل از برازش مناسبی برخوردار است. به طوری که تنظیم هیجان بین سبک رفتار خانوادگی و خرده‌مقیاسهای رفتارهای پرخطر شامل خشونت، تغذیه و مواد نقش میانجی دارد. بحث: به طور کلی می‌توان گفت در خانواده‌هایی که از انسجام، درک و ابرازگری کافی برخوردار نیستند، افراد از راهبردهای ناکارآمد تنظیم هیجان مانند رفتارهای پرخطر استفاده می‌کنند. به همین دلیل، توجه و ارزیابی به این عوامل می‌تواند در پیشگیری از این رفتارها در افراد آسیب‌پذیر مؤثر واقع شود.

۱. مانا گودرزی

کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دپارتمان روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۲. محمد محمدی

کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دپارتمان روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۳. مریم اصل ذاکر

دکتر روانشناسی بالینی، دپارتمان روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

۴. فریما رحمتی

کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دپارتمان روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران، (نویسنده مسئول)
<frahmati93@gmail.com>

واژه‌های کلیدی:

رفتارهای پرخطر، سبک رفتار خانوادگی، دشواری در تنظیم هیجان، عاطفه منفی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۱/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۱/۰۱

Social Welfare Quarterly, Vol 21, Spring 2021, No 80
**Investigation of the Relationship between Family
Relationship Styles and Risky Behaviors:
The Mediating Role of Negative Affect and Emotion
Regulation Difficulties**

- ▶ **1- Mana gudarzi**
M.A. in Clinical Psychology,
Department of clinical
psychology, School of
medicine, Shahid Beheshti
University of Medical
Sciences, Tehran, Iran
- ▶ **2- Mohammad Mohammadi**
M.A. in Clinical Psychology,
Department of clinical
psychology, School of
medicine, Shahid Beheshti
University of Medical
Sciences, Tehran, Iran
- ▶ **3- Maryam Aslezakerlighvan**
Ph.D. in Clinical Psychology,
Department of clinical
psychology, School of
medicine, Shahid Beheshti
University of Medical
Sciences, Tehran, Iran
- ▶ **4- Farima Rahmati**
M.A. in Clinical Psychology,
Department of clinical
psychology, School of
medicine, Shahid Beheshti
University of Medical
Sciences, Tehran, Iran
(Corresponding Author).
<Frahmati93@gmail.com>

Keywords: Risky behavior,
Family relationship index,
Emotion regulation difficul-
ties, Negative affect

Received: 2020/02/09

Accepted: 2021/01/20

Introduction: Risky behavior refers to a set of behav-
iors that endanger one's mental and physical health. The
prevalence of these behaviors among Iranian students
has increased; however, less attention has been paid to
such factors. Accordingly, the major aim of this study
is to investigate the relationship between family rela-
tionships and risky behaviors with the mediating role of
negative affect and emotion regulation difficulties.

Method: This research is a descriptive- correlational study.
Participants include 366 university students studying in dif-
ferent universities in Tehran. They were selected by conve-
nience sampling and were asked to respond to the Family
Relationship Index, Negative Affect, Emotion Regulation
Difficulties, and Risky Behaviors questionnaires. Pearson
correlation coefficient and structural equation modeling
evaluated by using SPSS-22 and Amos-21 software.

Findings: The result of correlation shows there is a signif-
icant positive relationship between family relationship
index, difficulty in emotion regulation, and risky behav-
iors. Also, the fit indices of the proposed model show
that this model is fit (CFI=0.96 IFI=0.96 RMSEA=0.07).
The emotion regulation difficulty was found to play a
mediating role between family relationships and risky
behaviors, especially violence, eating behaviors, and
substance use.

Discussion: It can be said, in families with a lack of coher-
ency, understanding, and expressiveness, individuals use
ineffective emotional strategies, such as risky behaviors.
Accordingly, attention and evaluation to the role of them
in vulnerable populations can prevent such behaviors.

Extended Abstract

Introduction: Risky behavior refers to a set of behaviors that threaten one's health and well-being or make them vulnerable to serious injuries such as dangerous illnesses and even early death. According to a report in the US, substance use, alcohol abuse, and high-risk sexual behaviors were found to respectively account for 0.02, 0.07, and 0.04 early illness and death. Also, the consequences of such behaviors are likely to hurt others in a wider range.

The prevalence of risky behavior such as smoking has increased compared to previous studies (13.4% to 39.9% among men, 0.07% to 25.5% among women). Therefore, the effective factors impacting this issue should be investigated.

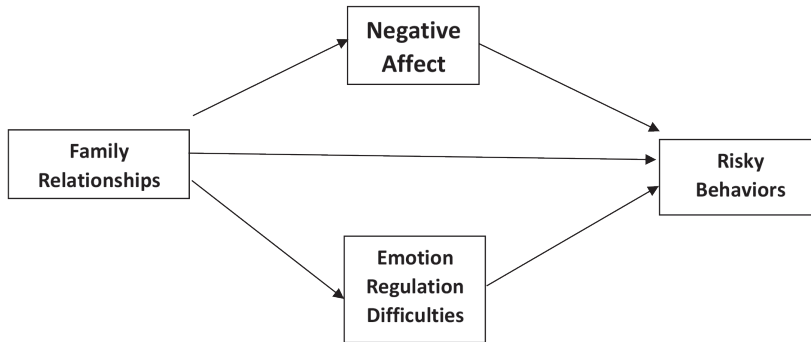
Several related studies suggest that disruptive family relationships, which include interconnectedness, inflexibility, and lack of cohesion, predict risky decisions and behaviors. Furthermore, conflict resolution styles in family relationships are associated with the lack of awareness and psychological skills. Negative affect and emotion regulation difficulties are the common examples.

Negative affect refers to a state of unpleasant internal discomfort. High scores on this scale correlated with impulsive behaviors, sexual high-risk behaviors, and the intensity of other high-risk behaviors

Besides, the emotion regulation difficulties refer to the inability to adjust to negative emotions and it leads to the use of ineffective coping strategies. Emotion regulation difficulties have also played a mediating role in childhood painful experiences with substance use, violence, and high-risk sexual behaviors, but these studies are generally limited to drug abuse or sexual abuse.

Research in the field of family relationships has focused more on traumatic experiences and less research has been conducted on the effect of family relationships, such as conflict, emotional expression, and family cohesion. Therefore, the purpose of the present study is to investigate the relationship between family relationships style and high-risk behaviors through negative affect and emotional regulation.

Figure1: The assumed model

Method:

Participants

Participants include 366 university students studying in different universities in Tehran. They were selected by convenience sampling and were asked to respond to family relationship index, positive and negative Effects, difficulties in emotion regulation, and risky behavior questionnaires. They were analyzed by Spss-22 and Amos-21 software.

Measures

Family relationship index (FRI):

This questionnaire contains 27 items designed to measure the overall quality of the family environment. The questionnaire consists of three subscales: family cohesion, emotional expression, and family conflict. Cronbach's alpha for Iranian items were 0.93.

Difficulties in emotion regulation scale (DERS):

The Difficulties in Emotion Regulation Scale consist of 36 items. It was formulated to evaluate the difficulty in emotional regulation. The factor analysis results confirm the existence of six factors: rejection of emotional responses, difficulty in purposeful behavior, impulse control difficulty, lack of emotional awareness, limited access to emotion regulation strategies, and lack of emotional clarity. All

the six subscales of this questionnaire have a Cronbach's alpha value above 0.80. Based on the validation study in Iran, Cronbach's alpha was 0.92.

Positive and negative affect scale (PANAS):

The scale is a 20-item self-assessment scale designed to measure two affective dimensions of negative and positive affect; the reliability of test-retest was 0.68. Iranian validation showed that the questionnaire has good fit indexes and high internal consistency (Cronbach's alpha = 0.87).

Risky Behaviors Questionnaire (RBQ):

This questionnaire was developed to assess six sets of high-risk behaviors and consist of 61 items. Its Cronbach's alpha was 0.81. The subscales of this questionnaire include addiction and substance abuse, AIDS, tobacco use, violence, alcohol abuse, and unhealthy eating patterns.

Results:

Pearson correlation test results showed that there are significant correlations between Family Relationships with negative affect, emotional regulation difficulties, and high-risk behaviors. In other words, the more the people's level of misunderstanding, the less the cohesion and dependency relationship in a family, the more they are likely to experience emotion regulation difficulties and risky behaviors.

Table 1: Correlation between Family relationships, Negative affect and Emotion regulation

Emotion regulation	Negative affect	Family relationships	variables
		1	Family relations
	1	0.16**	Negative affect
1	0.36**	0.35**	Emotion regulation
0.35**	0.10**	0.42**	Risky behaviors

**p<0.001   *p<0.01

To investigate the model, Amos-21 was performed using the maximum likelihood analysis method. family relationships, Negative Affect and Emotion Regulation Difficulties were considered unobserved variables. .

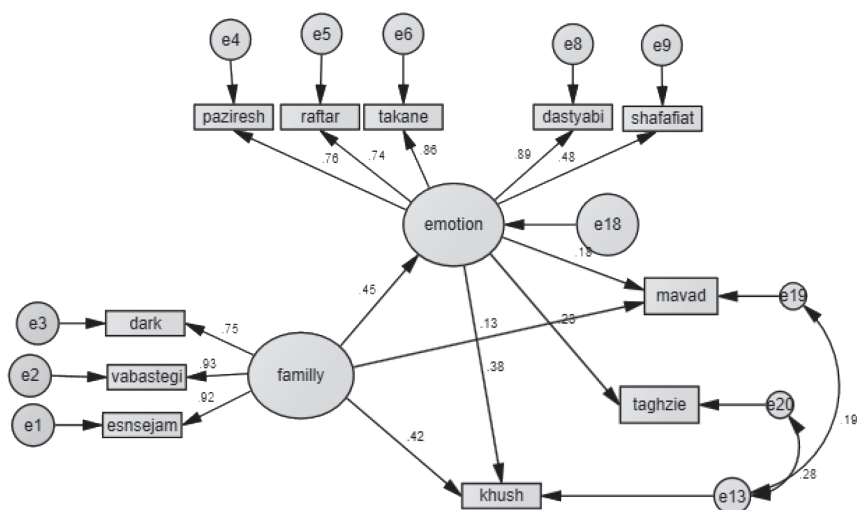
Table 2: Conceptual model fit indices

Model	χ^2	Df	χ^2/df	CFI*	IFI*	RMSEA*	P-value
1	113.88	39	2.92	0.96	0.96	0.07	0.001

Model fit indices show that the proposed model has a good fit. Family relationship directly and significantly predicts difficulty in emotion regulation (Beta = 0.45 $p < 0.001$). In other words, people with a lack of coherence and higher conflicts in families are more likely to experience difficulty in emotion regulation, and vice versa. The results of the conceptual model also showed that family-style directly and significantly predicts high-risk behaviors of substance use (beta = 0.13, $p < 0.001$) and violence (beta = 0.42, $p < 0.001$). This means that people living in conflicted families are more likely to engage in risky substance abuse and violent behaviors in the future.

Also, the results of the conceptual analysis of the structural model showed that family styles can predict high-risk behaviors such as substance abuse, eating behaviors, and violence through difficulty in emotion regulation. In other words, difficulty in emotion regulation has a mediating role between family relationship variables with substance use, eating behavior, and violence.

A part of the results of the analysis of the proposed conceptual model showed that negative emotions could not mediate between family relationships and high-risk behaviors. Therefore, difficulties in emotion regulation were only mediated by family relationship, and three subscales of high-risk behaviors and other subscales were not predicted by family relationship and emotion regulation difficulties.

Figure 2: The model**Discussion:**

The major aim of the study was to investigate the mediating role of negative affect and difficulty in emotion regulation concerning family relationships and high-risk behaviors.

The results of the correlation analysis showed that family relationship has a significant positive relationship with difficulty in emotion regulation, high-risk behavior, and negative affect. As shown by the results family relationship predicts subscales of high-risk behavior including violence, drugs, and eating behaviors. Both directly and through difficulty in emotion regulation. The results of the study are in line with Lansing's (2019) study on the relationship between difficulties in emotion regulation with high-risk behaviors. Another study by Mandavia et al. (2016) showed that exposure to childhood abuse is linked to substance use in adulthood through difficulty in emotion regulation. Consistent with these studies, Ebrahimi's (2017) study showed that family-style predicts risky decisions and behaviors.

People with less understanding, cohesion, and dependency in the family, may be

deprived of primary emotional education and support that caregivers can provide them with. They internalized early experiences of problem-solving and dealing with negative emotions in the family. It can be implied that problems are unsolvable and the only way to deal with emotions is to evacuate by non-adaptive strategies.

Also, in the present study, despite the negative emotion research hypothesis, there was no mediating role between family relationship style and high-risk behaviors. Some people may experience more negative emotions, but may recognize, tolerate, or otherwise exhibit symptoms, such as depression and anxiety. As a result, problems in the family environment predict difficulty in emotion regulation and risky behaviors. Accordingly, attention, and evaluation of the role of the vulnerable populations can prevent such behaviors.

Ethical considerations of the authors:

The authors are thankful to all those people who took part in this study. There are no competing financial interests that might create a conflict of interest.

مقدمه

رفتار مخاطره‌آمیز به مجموعه‌ای از رفتارها اطلاق می‌شود که سلامتی و بهزیستی فرد را تهدید کرده و یا او را نسبت به صدمات جدی مانند بیماریهای خطرناک و حتی مرگ زودهنگام آسیب‌پذیر می‌کند (شریفی و همکاران، ۲۰۱۶). به طوری که بر اساس گزارشی در آمریکا مصرف مواد، الکل، رفتارهای پرخطر جنسی به ترتیب عامل ۰/۰۲، ۰/۰۷ و ۰/۰۴ از بیماریها و مرگهای زودهنگام بوده‌اند (د گوزمان و بوش، ۲۰۰۷).

مطالعه فراتحلیلی در ایران در مورد شیوع مصرف مواد بیان می‌کند که ۱۳/۴ الی ۳۹/۹ درصد مردان، ۰/۰۷ الی ۲۵/۵ درصد زنان و ۱۹/۸ درصد دانشجویان دخانیات مصرف می‌کنند (حق‌دوست و موسی‌زاده، ۲۰۱۳). این میزان در مقایسه با مطالعات قبلی در مورد مصرف سیگار و آفتامینها افزایش یافته است (عباسی قهرمانلو و همکاران، ۲۰۱۵؛ حیدرآبادی و همکاران، ۲۰۱۵).

این در حالی است که تبعات و آسیبهای این‌گونه رفتارها تنها متوجه فرد نمی‌شود، بلکه می‌تواند در شعاع گسترده‌تری به دیگران هم صدمه بزند (تامپسون و همکاران، ۲۰۱۷). رشد نرخ این رفتارها، مزید بر آسیبهای جبران‌ناپذیر آن (گور و همکاران، ۲۰۱۱)، توجه به بررسی عوامل مؤثر در شکل‌دهی و گسترش آن را ضروری می‌کند. پژوهشها نشان داده است که ازجمله عوامل مؤثر روان‌شناختی بر بروز رفتارهای پرخطر، تجارب و آموخته‌های اولیه در روابط خانوادگی است (حق‌دوست و همکاران، ۲۰۱۴).

مطالعه‌ای که در سال ۱۳۹۶ در ایران انجام شد مطرح می‌کند که سبک رفتارهای خانوادگی آشفته که شامل گسست، در هم تنیدگی، عدم انعطاف و انسجام است، تصمیمات و رفتارهای پرخطر را پیش‌بینی می‌کند (ابراهیمی، ۲۰۱۷)؛ و از طرفی دیگر مشکلات خانوادگی (بحر، هافمن و یانگ، ۲۰۰۵)، تجربه بدرفتاری و غفلت (تامپسون و همکاران، ۲۰۱۷) فقدان

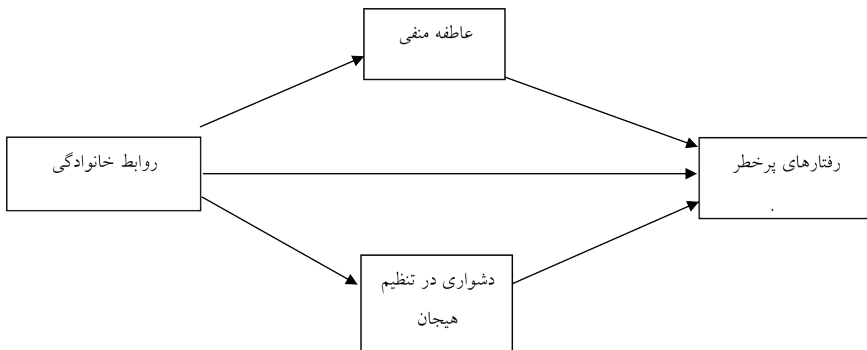
حمایت، آرامش و راهبردهای حل مسئله (ریو، کارور و لی، ۲۰۱۱). به طور مشخصی احتمال رفتار پرخطری مانند مصرف مواد و رفتارهای پرخطر جنسی در نوجوانان و بزرگسالان را پیش‌بینی می‌کند. از طرفی، سبک حل تعارض و مشکلات در روابط خانوادگی با عدم آگاهی و مهارت‌های روان‌شناختی ارتباط دارد (اوپینگر، هندال و ماسورا، ۲۰۱۳؛ ویلوکس و همکاران، ۲۰۱۴). از جمله آن، عاطفه منفی و بد تنظیمی هیجان به عنوان دو عامل مرتبط با انواعی از رفتارهای پرخطر معرفی می‌شوند.

عاطفه منفی به حالتی از ناراحتی درونی و اشتغال ناخوشایند اشاره دارد که شامل احساساتی مانند خشم، نفرت، بیزاری، گناه، ترس و عصبیت است (بخشی‌پور و دژکام، ۲۰۰۶). عاطفه منفی منعکس‌کننده آن است که فرد تا چه اندازه احساس درماندگی، خشم، تحریک‌پذیری و روان‌آزدگی می‌کند (بخشی‌پور و دژکام، ۲۰۰۶). نمره بالا در این مقیاس با رفتارهای تکانشی، رفتارهای پرخطر جنسی و شدت رفتارهای پرخطر دیگر هم‌بستگی معناداری دارد (ژاردین و همکاران، ۲۰۱۷).

تنظیم هیجانی نیز به راهبردهایی اطلاق می‌شود که به منظور تعدیل یک عاطفه منفی به کار گرفته می‌شود. بد تنظیمی هیجانی به ناتوانی در تنظیم هیجان منفی ناشی از وجود افکار و باورهای منفی درباره نگرانی و استفاده از شیوه‌های ناکارآمد مقابله‌ای است (گراتز و رومر، ۲۰۰۴). توانایی تنظیم هیجان با بروز رفتارهای پرخطر مرتبط است. این ارتباط در بین کسانی که از مشکلات سلامت روان رنج می‌برند، بیشتر گزارش شده است. به همین دلیل درمان‌های مبتنی بر تنظیم هیجان بر کاهش این رفتارها مؤثر است (لنسنینگ و همکاران، ۲۰۱۹). در واقع سبک‌های ناکارآمد حل تعارض و تجربیات هیجانات منفی در والدین، پیش‌بینی کننده تجربه هیجانی منفی بیشتر در فرزندان و راهبردهای ناکارآمد در مقابل آن است (تورپین و چاپلین، ۲۰۱۶). مطالعات دیگر بد تنظیمی هیجانی را به عنوان نقش میانجی بین ارتباط تجربیات کودکی و رفتارهای پرخطر معرفی کرده‌اند. همچنین بد تنظیمی هیجانی نقش میانجی بین

تجربیات دردناک کودکی با مصرف مواد، خشونت و رفتارهای پرخطر جنسی داشته است (دیاز و همکاران، ۲۰۲۰؛ داچر و همکاران، ۲۰۱۷ و مانداویا و همکاران، ۲۰۱۶)؛ اما این مطالعات عموماً روی رفتارهایی مانند مصرف مواد و یا روابط پرخطر جنسی محدود شده است که می‌تواند در فرهنگهای مختلف، نرخ و اهمیت متفاوتی داشته باشد. ضمن اینکه پژوهشهایی که در حوزه روابط خانوادگی انجام شده است، بیشتر بر تجربه‌های تروماتیک مانند سوءاستفاده‌های جنسی، هیجانی و غفلت (دیاز و همکاران، ۲۰۲۰) یا بر ویژگیهای حمایتگری خانواده متمرکز بوده است (کوی و همکاران، ۲۰۱۹) و کمتر به اثر سبک روابط خانوادگی مانند نحوه تعارض، بروز هیجانی و انسجام خانوادگی در مورد رفتارهای آسیب‌رسان و یا نقش عوامل میانجی پرداخته شده است؛ بنابراین هدف از پژوهش حاضر بررسی ارتباط سبک روابط خانوادگی و رفتارهای پرخطر از طریق عاطفه منفی و بد تنظیمی هیجانی است.

شکل (۱) مدل نظری تحقیق

روش طرح پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری افراد ساکن تهران بودند. نمونه پژوهش برحسب روشهای تعیین حجم نمونه و بر اساس خردهمقیاس پرسشنامه‌ها ۳۶۶ نفر انتخاب شدند (مولمن و بیلیت^۱، ۲۰۰۹). به شرکت‌کنندگان در این پژوهش در مورد نحوه پاسخگویی به سؤالات توضیح داده شد و در صورت تمایل پس از کسب رضایت آگاهانه پرسشنامه سبک رفتار خانوادگی، عاطفه منفی، دشواری در تنظیم هیجان و رفتارهای پرخطر را که توسط پژوهشگران تهیه شده بود، تکمیل کردند سپس داده‌های جمع‌آوری شده به وسیله نرم‌افزارهای SPSS و Amos تجزیه و تحلیل شدند. ابزارهای تحقیق عبارت بودند از:

۱- شاخص روابط خانوادگی (IFR): این پرسشنامه دارای ۲۷ آیتم است که توسط موس^۲ با هدف سنجش شاخص کلی کیفیت محیط خانوادگی طراحی شده است (موس و همکاران، ۱۹۷۴). پرسشنامه حاضر شامل سه خردهمقیاس است: انسجام خانوادگی، ابرازگری هیجان و تعارضات خانوادگی است (فوک^۳ و همکاران، ۲۰۱۴). آلفای کرونباخ برای انسجام ۰/۷۹، تعارض ۰/۷۱ و برای ابرازگری ۰/۶۲ و پایایی آزمون بازآزمون در بازه ۰/۷۷ تا ۰/۸۵ محاسبه شده است (آنتاس^۴ و همکاران، ۲۰۱۱). در مقیاس ایرانی آلفای کرونباخ ۰/۹۳ برای کل آیتما و برای خردهمقیاسها به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۷۵ و ۰/۷۱ برای سه عامل گزارش شد. نتیجه پایایی-بازآمایی برای کل آیتما ۰/۷۸ برآورده شد. هم‌چنین آزمونهای تحلیل عامل اکتشافی و تأییدی نشان داد که این پرسشنامه از روایی سازه مناسبی برخوردار است (ترکاشوند، ۲۰۱۶).

۲- پرسشنامه تنظیم هیجان (DERS): مقیاس دشواری در تنظیم هیجان یک ابزار سنج خود گزارش‌دهی شامل ۳۶ آیتم است که به منظور ارزیابی دشواری در تنظیم هیجان از لحاظ بالینی تدوین شد. گستره پاسخ آن در یک طیف دفعات تکرار ۱ تا ۵ قرار می‌گیرد: ۱= هرگز

1. Meuleman and Billiet
3. Fok

2. Moos
4. Untas

۲= به ندرت ۳= گاهی اوقات ۴= اکثر اوقات ۵= تقریباً همیشه. نتایج تحلیل عاملی وجود شش عامل را تأیید می‌کند: نپذیرفتن پاسخهای هیجانی، دشواری در انجام رفتار هدفمند، دشواری در کنترل تکانه، فقدان آگاهی هیجانی، دسترسی محدود به راهبردهای تنظیم هیجانی و عدم شفافیت هیجانی. هر شش زیر مقیاس این پرسشنامه آلفای کرونباخ بالای ۰/۸۰ دارند (گراتز و رومر، ۲۰۰۴) که بر اساس مطالعه اعتبارسنجی در ایران آلفای کرونباخ آن ۰/۹۲ برآورد شد و نتایج تحلیل عاملی نشان داد که این پرسشنامه از اعتبار مناسبی برخوردار است (شمس، عزیزی و میرزایی، ۲۰۱۰). ۳- پرسشنامه عاطفه منفی و مثبت (Panas): این مقیاس، یک ابزار خودسنجی ۲۰ آیتمی است که برای اندازه‌گیری دو بعد خلقی یعنی عاطفه منفی و عاطفه مثبت طراحی شده است. هر خرده‌مقیاس ۱۰ آیتم دارد. آیتمها روی یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای تنظیم شده‌اند (۱= بسیار کم، به هیچ وجه تا ۵= بسیار زیاد). دامنه نمرات برای هر خرده‌مقیاس ۱۰ تا ۵۰ است. آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس عاطفه مثبت ۰/۸۸ و برای خرده‌مقیاس عاطفه منفی ۰/۸۷ است. هم‌چنین پایایی آزمون-بازآزمون برای عاطفه مثبت ۰/۶۸ و برای خرده‌مقیاس عاطفه منفی ۰/۷۱ گزارش شده است (واتسون^۱ و همکاران، ۱۹۸۸). دژکام و همکاران در اعتبارسنجی ایرانی با استفاده از روش تحلیل عاملی تأییدی و الگویابی معادلات ساختاری، نشان دادند که این پرسشنامه از شاخصهای نکویی برازش مناسب و همسانی درونی بالایی (آلفای کرونباخ=۰/۸۷) برخوردار است (دژکام و بخشی‌پور، ۲۰۰۶). ۴- پرسشنامه روابط پرخطر (RBQ): این پرسشنامه در سال ۱۳۹۰ توسط شفیع و رجایی به منظور سنجش شش مجموعه از رفتارهای پرخطر ساخته شد که شامل ۶۱ سؤال است و در طیف دفعات تکرار (هرگز=۱، به ندرت=۲، گاهی=۳، معمولاً=۴ و همیشه=۵) نمره‌گذاری می‌شود. آلفای کرونباخ آن ۰/۸۱ به دست آمده است. خرده‌مقیاسهای این پرسشنامه شامل اعتیاد و سوء مصرف مواد، ایدز، دخانیات، خشونت، مشروبات الکلی و

1. Watson

الگوی ناسالم تغذیه معرفی شده است (رجائی، ۲۰۱۲). یافته‌ها پاسخگویان پژوهش حاضر شامل ۷۸/۱ درصد زن و ۲۱/۹ درصد مرد و همچنین ۷۸/۴ درصد مجرد و ۲۱/۶ درصد متأهل بودند. ۱۲/۶ درصد از شرکت‌کنندگان دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم، ۱/۴ درصد کاردانی، ۴۴ درصد کارشناسی، ۳۴/۷ درصد کارشناسی ارشد و ۷/۴ درصد دکتری تخصصی یا دکترای حرفه‌ای بودند. علاوه بر این پاسخگویان پژوهش حاضر از جهت سطح اقتصادی بررسی شدند. نتایج نشان داد که ۴/۹ درصد از افراد سطح اقتصادی خود را ضعیف، ۵۹/۸ درصد متوسط، ۳۳/۳ درصد خوب و ۱/۹ درصد عالی گزارش کردند.

جدول (۱) اطلاعات جمعیت شناختی پاسخگویان

	کل (n=۳۶۶)		زنان (n=۲۸۶)		مردان (n=۸۰)	
سن: M(SD)						
وضعیت تأهل						
مجرد	۲۸۷	۷۸/۴	۲۲۰	۷۶/۹	۶۷	۲۳/۱
متأهل	۷۹	۲۱/۶	۶۶	۸۳/۸	۱۳	۱۶/۳
تحصیلات						
دیپلم و زیر دیپلم	۴۶	۱۲/۶	۳۳	۱۱/۵	۱۳	۱۶/۳
کاردانی	۵	۱/۴	۳	۱	۲	۲/۵
لیسانس	۱۶۱	۴۴	۱۲۴	۴۳/۴	۳۷	۴۶/۳
فوق لیسانس	۱۲۷	۳۴/۷	۱۰۳	۳۶	۲۴	۳۰
دکتری	۲۷	۷/۴	۲۳	۸	۴	۵
سطح اقتصادی						
ضعیف	۱۸	۴/۹	۱۱	۳/۸	۷	۸/۸

Investigation of the Relationship between Family ...

	کل (n=۳۶۶)		زنان (n=۲۸۶)		مردان (n=۸۰)	
متوسط	۲۱۹	۵۹/۸	۱۶۷	۵۸/۴	۵۲	۶۵
خوب	۱۲۲	۳۳/۳	۱۰۱	۳۵/۳	۲۱	۲۶/۳
عالی	۷	۱/۹	۷	۲/۴	۰	۰

نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش مطابق با جدول (۲) نشان داد که سبک رفتارهای خانوادگی با عاطفه منفی، تنظیم هیجانی و رفتارهای پرخطر همبستگی معنادار دارد. به عبارت دیگر، هرچه افراد در محیط خانواده، عدم درک، انسجام و وابستگی بیشتری تجربه کرده باشند، با احتمال بیشتری دشواری در تنظیم هیجان و رفتارهای پرخطر را تجربه خواهند کرد.

جدول (۲) همبستگی بین متغیرهای سبک روابط خانوادگی با عاطفه منفی، تنظیم هیجانی و رفتارهای پرخطر در افراد

متغیر	روابط خانوادگی	عاطفه منفی	تنظیم هیجان
روابط خانوادگی	۱		
عاطفه منفی	۰/۱۶**	۱	
تنظیم هیجان	۰/۳۵**	۰/۳۶**	۱
رفتارهای پرخطر	۰/۴۲**	۰/۱۰*	۰/۳۵**

* $p < 0.01$ ** $p < 0.001$

برای بررسی مدل ارائه شده در پژوهش از نرم افزار Amos نسخه ۲۱ و با استفاده از روش حداکثر درست‌نمایی تحلیل انجام گرفت. در این پژوهش سبک خانوادگی، عاطفه منفی، دشواری در تنظیم هیجان متغیرهای مکنون در نظر گرفته شدند. شکل (۱) نمای کلی مسیرهای فرض شده در مدل پیشنهادی علی سبک خانوادگی و رفتارهای پرخطر با

میانجیگری عاطفی منفی و دشواری در تنظیم هیجان را نشان می‌دهد. در این برازش به منظور محاسبه ضرایب مدل از روش درست نمایی بیشینه استفاده شد. به عبارت دیگر، تلاش شد تا با ارزیابی هم‌زمان همه مسیرها، پارامترها مدل با بیشترین احتمالات به داده‌های واقعی منجر شود. برای ارزیابی برازش مدل از شاخص کای اسکوتر، شاخص نسبت کای اسکوتر به درجه آزادی، ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)، شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI)، شاخص برازش هنجار شده (NFI) و شاخص برازندگی فزاینده (IFI) استفاده شد.

جدول (۳) شاخصهای برازش مدل مفهومی

Model	χ^2	Df	χ^2/df	CFI*	IFI*	RMSEA*	P-value
۱	۱۱۳/۸۸	۳۹	۲/۹۲	۰/۹۶	۰/۹۶	۰/۰۷	۰/۰۰۱

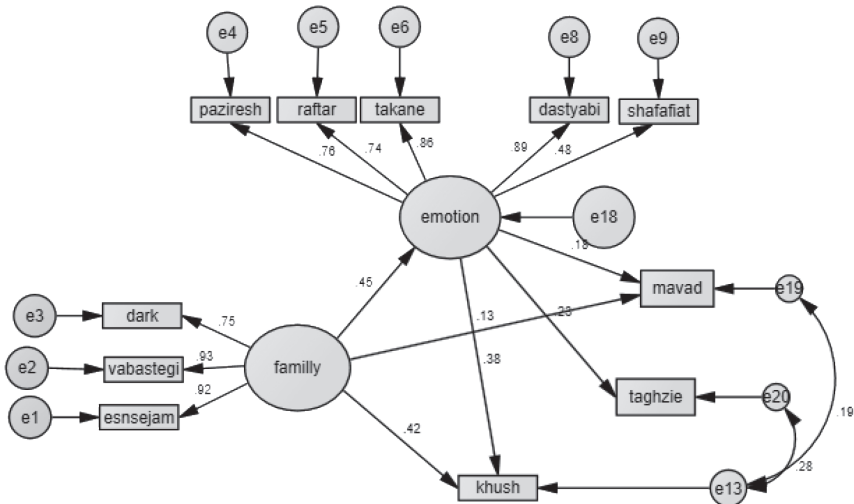
همانطور که در جدول (۳) شاخصهای برازش مدل نشان می‌دهد مدل ارائه شده از برازش مناسبی برخوردار است. نتایج تحلیل مدل مفهومی نشان داد که سبک روابط خانوادگی به طور مستقیم و معناداری دشواری در تنظیم هیجان را پیش‌بینی می‌کند ($p < 0.001$, $\beta = 0.45$). به عبارت دیگر افرادی که دارای خانواده‌هایی با عدم انسجام و دارای تعارض بالاتری هستند با احتمال بیشتری دشواری در تنظیم هیجان بیشتری را تجربه می‌کنند و برعکس. همچنین نتایج به دست آمده از مدل مفهومی نشان داد که سبک رفتار خانواده، رفتارهای پرخطر مصرف مواد ($p < 0.001$, $\beta = 0.13$) و خشونت ($p < 0.001$, $\beta = 0.42$) را به طور مستقیم و معناداری پیش‌بینی می‌کند. این بدان معناست که افرادی که در خانواده‌های آشفته زندگی می‌کنند با احتمال بیشتری در آینده و بزرگسالی به رفتارهای پرخطر مصرف مواد و خشونت درست می‌زنند. علاوه بر این نتایج تحلیل مدل مفهومی مدل ساختاری نشان داد که سبک رفتارهای خانوادگی از طریق دشواری در تنظیم هیجان می‌تواند رفتارهای پرخطری مانند مصرف مواد، رفتارهای خوردن و خشونت را پیش‌بینی کند. به عبارت دیگر دشواری در تنظیم هیجان نقش میانجی بین متغیرهای سبک رفتار خانوادگی با مصرف مواد، رفتار خوردن و خشونت

را دارد.

بخشی از نتایج مربوط به آزمون مدل نظری نشان داد که عاطفه منفی نمی‌تواند نقش میانجی بین سبک رفتارهای خانوادگی و رفتارهای پرخطر را داشته باشد، همچنین دشواری در تنظیم هیجان تنها نقش میانجی بین سبک رفتارهای خانوادگی و سه خرده‌مقیاس از رفتارهای پرخطر را داشت و سایر خرده‌مقیاسها توسط سبکهای روابط خانوادگی و دشواری در تنظیم هیجان پیش‌بینی نمی‌شدند. پس از حذف موارد گفته‌شده از مدل نظری، مدلی که از برازش خوبی برخوردار بود در شکل (۲) نشان داده شده است.

شکل (۲) آزمون مدل نظری تحقیق

بحث

این مطالعه باهدف بررسی نقش میانجی عاطفه منفی و دشواری در تنظیم هیجان در رابطه سبک رفتارهای خانوادگی و رفتارهای پرخطر انجام شد. شرکت‌کنندگان این پژوهش

۳۶۶ نفر از افراد ساکن تهران بودند که با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. نتایج تحلیل همبستگی نشان داد که سبک روابط خانوادگی با دشواری در تنظیم هیجان و رفتار پرخطر و عاطفه منفی ارتباط معنادار دارد. به‌طور اختصاصی پس از تجزیه و تحلیل مدل نظری نتایج نشان داد که سبک خانوادگی، خرده‌مقیاسهایی از رفتار پرخطر شامل خشونت، مواد و تغذیه را هم به‌طور مستقیم و هم از طریق دشواری در تنظیم هیجان پیش‌بینی می‌کند. نتایج حاضر با مطالعه لنسینگ^۱ در سال ۲۰۱۹ با عنوان بررسی رابطه دشواری در تنظیم هیجان با رفتارهای پرخطر به‌ویژه در افراد دارای مشکلات روان‌شناختی و همچنین بررسی نقش آموزش راهبردهای تنظیم هیجان در پیشگیری از رفتارهای تهدیدکننده پرخطر همسو است (لنسینگ و همکاران، ۲۰۱۹). مطالعه دیگر توسط ماندوا^۲ و همکاران در سال ۲۰۱۶ نشان داد که مواجهه با سوءاستفاده‌های کودکی با مصرف مواد در بزرگسالی از طریق دشواری در تنظیم هیجان ارتباط دارد (ماندوا و همکاران، ۲۰۱۶).

همانطور که نتایج برازش مدل نشان داد که دشواری در تنظیم هیجان در ارتباط سبک روابط خانوادگی و رفتارهای پرخطر نقش میانجی دارد. به نظر می‌رسد که محیط خانواده به‌طور مستقیم و غیرمستقیم می‌تواند بر تنظیم هیجان و رفتارهای پرخطر اثر بگذارد. برای مثال مشاهده و یادگیری رفتارهای پرخطر، فقدان راهکارهای مناسب برای تنظیم هیجان، مشکلات بین فردی و فقدان حمایت و صمیمیت و... خانواده اولین منبع یادگیری برای رفتارها و هیجانات است. برای مثال در خانواده‌ای که مصرف مواد و خشونت به‌طور مکرر اتفاق می‌افتد، احتمال آنکه فرد آنها را تکرار کند به میزان زیادی بیشتر می‌شود. چراکه افراد آن را توسط فرآیندهای یادگیری می‌آموزند. این نتایج همسو با مطالعه‌ای در سال ۲۰۱۶ است که بیان کرد که رفتارهای پرخطر می‌تواند متأثر از سبک هیجانی و رفتاری والدین باشد.

1. lansing
2. Mandova

این ارتباط از طریق میانجیگری تجربه هیجانانگیز و ابرازگری هیجانی بود. در واقع سبکهای ناکارآمد حل تعارض و تجربیات هیجانانگیز منفی در والدین، پیش‌بینی کننده تجربه هیجانی منفی بیشتر و راهبردهای ناکارآمد در مقابل آن شده بود (تورپین و چاپلین، ۲۰۱۶). هم‌سو با این مطالعات، پژوهش ابراهیمی در سال ۱۳۹۶ بیان کرد که سبک رفتارهای خانوادگی شامل خرده‌مقیاسهای انسجام، انعطاف‌پذیری، گسست، در هم تنیدگی، عدم انعطاف و آشفتگی تصمیمات و رفتارهای پرخطر را پیش‌بینی می‌کند که متغیر سبک زندگی شامل مدیریت استرس، روابط بین فردی و... را به‌عنوان متغیر میانجی معرفی کرده‌اند (ابراهیمی، ۲۰۱۷).

ممکن است زمانی که افراد در خانواده‌ای هستند که درک، هماهنگی و وابستگی کمتری وجود دارد، الگوهای درستی از تنظیم هیجان و حل مسئله را درونی نکنند؛ بنابراین زمانی که با هیجانانگیز منفی و احساسات دردناک روبه‌رو می‌شوند، آگاهی لازم در مورد راهبردهای مقابله‌ای مناسبی با آن را نداشته باشند، آن را نشناسند، سرکوب کنند و گرایش داشته باشند که از راهبردهای غیرانطباقی استفاده کنند و نتیجتاً نسبت به گروه عادی هیجانانگیز منفی را در دفعات بیشتر و شدت بیشتری تجربه کنند و برای رهایی از آن، دست به رفتارهای تخلیه هیجانی ناکارآمد از جمله رفتارهای پرخطر بزنند. در واقع این پیام ضمنی به افراد منتقل می‌شود که تنها راه برخورد با هیجانانگیز، تخلیه کردن آن... است

از طرفی، زمانی که تعارضات بین اعضای خانواده وجود دارد، منجر به مخدوش شدن فضای ارتباطی والدین با فرزندان و از دست رفتن انسجام و حمایت از سمت یکدیگر می‌شود. در این فضا، افراد از مراقبان اولیه‌ای که بتوانند برای آنان آموزش و حمایت عاطفی فراهم کنند، محروم هستند که ممکن است احتمالاً روی آوردن افراد به رفتارهای پرخطر را به‌عنوان یک پناهگاه عاطفی بالاتر ببرند. نتایج در مورد فرضیه دوم پژوهش بیان کرد که عاطفه منفی نقش میانجی بین سبک رفتار روابط خانوادگی و رفتارهای پرخطر نداشت. ممکن است بعضی از افراد هیجانانگیز منفی بیشتری را تجربه کنند، اما آن را بشناسند، تحمل کنند یا به

شکلهای دیگری مانند نشانه‌های افسردگی و اضطراب نشان دهند؛ بنابراین لزوماً عاطفه منفی نمی‌توان اختصاصاً رفتار پرخطر را پیش‌بینی کند.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج به دست آمده از مدل مفهومی، استنباط می‌شود که دشواری در تنظیم هیجان می‌تواند نقش میانجی ارتباط سبک خانوادگی و رفتار پرخطر داشته باشد. به طوری که افرادی که در خانواده‌های آشفته زندگی می‌کنند، مستعد انجام رفتارهای پرخطر هستند. به همین دلیل، می‌توان برای پیشگیری از افزایش رفتارهای پرخطر علاوه بر آموزش به خانواده‌ها به افراد مستعد و آسیب‌پذیر آموزشهایی در راستای شناسایی هیجانها و نحوه تنظیم هیجان داده شود. همچنین نقش مسائل خانوادگی می‌تواند در تشخیص و درمان رفتارهای پرخطر مورد توجه قرار بگیرد.

ملاحظات اخلاقی

نویسندگان از تمامی شرکت‌کننده‌های در این پژوهش تشکر به عمل می‌آورد. لازم به ذکر است که این پژوهش هیچ‌گونه منفعت مالی و غیره برای نویسندگان نداشته است.

- Abbasi-Ghahramanloo, A., Fotouhi, A., Zeraati, H., & Rahimi-Movaghar, A. (2015). Prescription drugs, alcohol, and illicit substance use and their correlations among medical sciences students in Iran. *International journal of high risk behaviors & addiction*, 4(1). (in Persian)
- Bahr, S. J., Hoffmann, J. P., & Yang, X. (2005). Parental and peer influences on the risk of adolescent drug use. *Journal of Primary Prevention*, 26(6), 529-551.
- Bakhshipour, R., & Dezhkam, M. (2006). A confirmatory factor analysis of the positive affect and negative affect scales (PANAS) (in Persian)
- Cui, M., Graber, J. A., Metz, A., & Darling, C. A. (2019). Parental indulgence, self-regulation, and young adults' behavioral and emotional problems. *Journal of Family Studies*, 25(3), 233-249.
- de Guzman, M. R., & Bosch, K. R. (2007). G07-1715 High-Risk Behaviors Among Youth. Diaz, A., Shankar, V., Nucci-Sack, A., Linares, L. O., Salandy, A., Strickler, H. D..... Schlecht, N. F. (2020). Effect of child abuse and neglect on risk behaviors in inner-city minority female adolescents and young adults. *Child abuse & neglect*, 101, 104347.
- Dutcher, C. D., Vujanovic, A. A., Paulus, D. J., & Bartlett, B. A. (2017). Childhood maltreatment severity and alcohol use in adult psychiatric inpatients: The mediating role of emotion regulation difficulties. *General hospital psychiatry*, 48, 42-50.
- Ebrahimi, F., Habibi, M. Ghodrati, S. (2017). Risky behavior, risky decision making, family functioning and lifestyle in people with HIV: Structural equation modeling. *Journal of research in psychological health*, 11(3). (in Persian)
- Fok, C. C. T., Allen, J., Henry, D., & Team, P. A. (2014). The Brief Family Relationship Scale: A brief measure of the relationship dimension in family functioning. *Assessment*, 21(1), 67-72.
- Gore, F. M., Bloem, P. J., Patton, G. C., Ferguson, J., Joseph, V., Coffey, C..... Mathers, C. D. (2011). Global burden of disease in young people aged 10–24 years: a systematic analysis. *The Lancet*, 377(9783), 2093-2102.
- Gratz, K. L., & Roemer, L. (2004). Multidimensional assessment of emotion regulation and dysregulation: Development, factor structure, and initial validation of the difficulties in emotion regulation scale. *Journal of psychopathology and behavioral assessment*, 26(1), 41-54.
- Haghdoošt, A., Abazari, F., Abbaszadeh, A., & Rabori, E. D. (2014). Family and the risky behaviors of high school students. *Iranian Red Crescent Medical Journal*, 16(10). (in Persian)

- Haghdoost, A. A., & Moosazadeh, M. (2013). The prevalence of cigarette smoking among students of Iran's universities: A systematic review and meta-analysis. *Journal of research in medical sciences: the official journal of Isfahan University of Medical Sciences*, 18(8), 717. (in Persian)
- Heydarabadi, A. B., Ramezankhani, A., Barekati, H., Vejdani, M., Shariatinejad, K., Panahi, R.,... Imanzad, M. (2015). Prevalence of substance abuse among dormitory students of Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran. *International journal of high risk behaviors & addiction*, 4(2). (in Persian)
- Jardin, C., Sharp, C., Garey, L., & Zvolensky, M. J. (2017). The role of impulsivity in the relation between negative affect and risky sexual behaviors. *Journal of sex & marital therapy*, 43(3), 250-263.
- Lansing, A. H., Guthrie, K. M., Hadley, W., Stewart, A., Peters, A., & Houck, C. D. (2019). Qualitative Assessment of Emotion Regulation Strategies for Prevention of Health Risk Behaviors in Early Adolescents. *Journal of child and family studies*, 28(3), 765-775.
- Mandavia, A., Robinson, G. G., Bradley, B., Ressler, K. J., & Powers, A. (2016). Exposure to childhood abuse and later substance use: Indirect effects of emotion dysregulation and exposure to trauma. *Journal of traumatic stress*, 29(5), 422-429.
- Meuleman, B., & Billiet, J. (2009). A Monte Carlo sample size study: How many countries are needed for accurate multilevel SEM? Paper presented at the Survey Research Methods.
- Moos, R. H., Insel, P. M., & Humphrey, B. (1974). Preliminary manual for family environment scale, work environment scale, group environment scale: Consulting Psychologists Press.
- Rajace, A. S. (2012). The effect of Healthy Education of Risky Behavior and Mental Health In Students. Paper presented at the First National Conference on Research and Treatment in Clinical Psychology, Torbat jam. (in Persian)
- Rew, L., Carver, T., & Li, C.-C. (2011). Early and risky sexual behavior in a sample of rural adolescents. *Issues in comprehensive pediatric nursing*, 34(4), 189-204.
- Safiri, S., Rahimi-Movaghar, A., Yunesian, M., Sadeghi-Bazargani, H., Shamsipour, M., Mansournia, M. A., & Fotouhi, A. (2016). Subgrouping of risky behaviors among Iranian college students: a latent class analysis. *Neuropsychiatric disease and treatment*, 12, 1809. (in Persian)

- Shams, J., Azizi, A., & Mirzaei, A. (2010). Correlation between distress tolerance and emotional regulation with students smoking dependence. *Hakim Research Journal*, 13(1), 11-18. (in Persian)
- Thompson, R., Lewis, T., Neilson, E. C., English, D. J., Litrownik, A. J., Margolis, B.,... Dubowitz, H. (2017). Child maltreatment and risky sexual behavior: indirect effects through trauma symptoms and substance use. *Child maltreatment*, 22(1), 69-78.
- Torkashvand, M. C., A. Habibi, M. (2016). INVESTIGATION OF PSYCHOMETRIC PROPERTIES FAMILY REALTION INDEX IN HIGH SCHOOL STUDENTS. *psychometric quately*, 4(14), 1-17. (in Persian)
- Turpyn, C. C., & Chaplin, T. M. (2016). Mindful parenting and parents' emotion expression: effects on adolescent risk behaviors. *Mindfulness*, 7(1), 246-254.
- Ubinger, M. E., Handal, P. J., & Massura, C. E. (2013). Adolescent adjustment: The hazards of conflict avoidance and the benefits of conflict resolution. *Psychology*, 4(01), 50.
- Untas, A., Rascle, N., Cosnefroy, O., Borteyrou, X., Saada, Y., & Koleck, M. (2011). Psychometric properties of the French adaptation of the Family Relationship Index (FRI). *L'Encephale*, 37(2), 110-118.
- Veilleux, J. C., Skinner, K. D., Reese, E. D., & Shaver, J. A. (2014). Negative affect intensity influences drinking to cope through facets of emotion dysregulation. *Personality and individual differences*, 59, 96-101.
- Watson, D., Clark, L. A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: the PANAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(6), 1063.